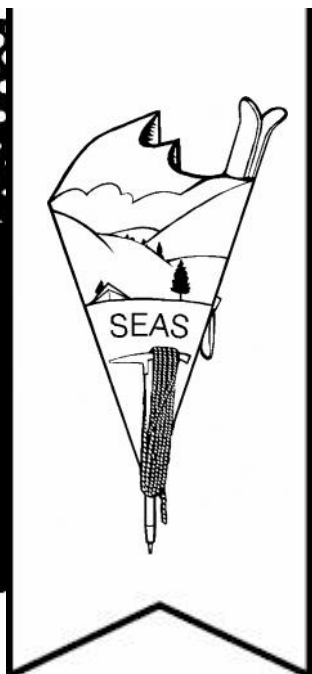

SEAS

Butlletí de la Secció Excursionista
de l'Ateneu de Sant Just Desvern

Núm. 338
Setembre/Octubre

2018

Cueva Fuente Cobre, ressorgiment del riu Pisuerga. Foto de Conxita Cañas.

www.santjust.org/seas

Carrer de l'Ateneu, 3 i 5 - 08960 Sant Just Desvern
Adherida a la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC)

— 15 de setembre

Sopar de motxilla al Pati del Roure amb l'elecció de la millor fotografia del Concurs Fotogràfic per part dels assistents i el posterior lliurament de premis del Concurs. Serà a les 21 h

— 30 de setembre

Excursió a Núria i vall de Ribes amb sortida del Parador a les 6.30 h

— 7 d'octubre

Excursió matinal a la cova de l'Arcada de Montserrat amb sortida del Parador a les 7.30 h

— 19 d'octubre

Conferència «L'excursionisme: descobriment dels Pirineus entre la Renaixença i el Modernisme», per Teresa M. Sala a les 20 h a la Sala Piquet de l'Ateneu

— 21 d'octubre

Excursió a la serra de Curull (Osona), amb sortida del Parador a les 7 h

— 4 de novembre

Excursió matinal a la cova del Toll (Moianès), amb sortida del Parador a les 7 h

— 9 de novembre

Conferència «Raquetes amb olor de neu», per Sílvia Leal a les 20 h a la Sala Piquet de l'Ateneu

— 11 de novembre

Excursió a la Quar (Berguedà), amb sortida del Parador a les 7 h

— 25 de novembre

Excursió matinal a Collsabadell i Sant Andreu del Far (Corredor), amb sortida del Parador a les 7 h

— 1 i 2 de desembre

Col·locació del Pessebre de la SEAS

— 14 de desembre

Conferència «Himalaiski: el principi d'una aventura», per Guillem Casanova a les 20 h a la Sala Piquet de l'Ateneu

— 16 de desembre

Excursió pendent de decidir

— 11 de gener

Conferència «Amb F d'alpinisme», per Jordi Toses a les 20 h a la Sala Piquet de l'Ateneu

— 13 de gener

Excursió a Sant Llorenç de la Muga (Alt Empordà), amb sortida del Parador a les 7 h

— 20 de gener

Excursió matinal a Puig Madrona (Collserola), amb sortida del Parador a les 8 h

— 26 i 27 de gener

Sortida a la neu

COL·LABORACIONS

Ajuntament de
Sant Just Desvern

FLORETO
Creu 66. Tel 933723103

CISTELLERIA BALLART
Bonavista 82. Tel 933711364

IMMACULADA AMAT
FRANCESC HOMEDES

CUEVA FUENTE COBRE EL NAIXEMENT DEL RIU PISUERGA

Agustí Revilla Briongos

La muntanya de Palència

Si hom divideix la província de Palència en tres parts de nord a sud, els dos terços inferiors són plans i formen part de la *meseta* peninsular mentre que el terç superior és muntanyós i per això és anomenat *Montaña Palentina*. Aquesta comarca limita per l'oest amb la província de Lleó, pel nord amb la regió de Cantàbria i per l'est amb la província de Burgos. Una gran extensió està ocupada pel **Parc Natural de Fuentes Carrionas y Fuente Cobre – Montaña Palentina**. Aquest parc forma part de la Serralada Cantàbrica, està situat al sud dels Pics d'Europa i ocupa 78.360 hectàrees. La seva estructura geològica està conformada per diversos massissos de pedra calcària, de manera que les seves muntanyes ofereixen al visitant una imatge de color gris clar, gairebé blanc. Entre els nombrosos cims, destaquen el Tres Mares (2.175 m), l'Espigüete (2.450 m) i el Curavacas (2.520 m). A Fuentes Carrionas, a l'oest del parc, hi neix el riu Carrión, i a Fuente Cobre, a l'est, hi neix el riu Pisuerga. Ambdós rius travessen de nord a sud la província de Palència.

Senda de Fuente Cobre

Aquesta ruta ofereix al viatger descobrir la bellesa de la zona est del parc natural. És un recorregut circular de tretze quilòmetres amb quatre-cents metres de desnivell. Comença a la sortida de Santa

*Camp de narcisos a la Pernía.
Totes les fotos són de l'Agustí Revilla.*

Maria de Redondo (1.200 m), un poble que pertany al municipi de La Pernía. Per a arribar-hi, cal agafar la carretera CL-627, que surt de Cervera de Pisuerga (Palència), en direcció a Potes (Cantàbria). Arribats al poble d'Areños, s'ha de tornar en direcció est per la PP-2176, que s'endinsa per la vall dels Redondos fins a arribar a Santa Maria, on hi ha una zona habilitada per als vehicles.

Durant aquest curt trajecte amb cotxe, el viatger pot sucumbir a la temptació d'aturar-se per gaudir de les muntanyes que l'envolten, del tipisme dels pobles, del groc dels narcisos (*lirones*), que decoren els prats, i del vol de les cigonyes, que baixen als camps a la recerca d'aliment.

El camí comença a l'aparcament, es dirigeix cap a la llera del Pisuerga i deixa a l'esquerra l'escombrera d'una antiga mina de carbó, on ara uns operaris estan plantant arbres. Travessa el pont sobre el riu i s'enfila amb suavitat pel marge dret. A esquerra i dreta, hi creixen uns petits ginebrons superats per uns bàlecs (*piornos*)

que els humilien amb la seva superba alçada. Més endavant, en una bifurcació, la fletxa d'un rètol ens desvia a la dreta. El caminant s'endinsa en un bosc de roures, despullats a l'abril, ja es vestiran de gala a l'estiu i a la tardor. Ara bé, el que sorprèn és la gran massa de grèvols. Aquests sí que ostenten orgullosos la seva verdor lluent i conformen gairebé un bosc; qui escriu aquest article mai no havia vist una extensió tan ampla de grèvols. A les branques d'aquests arbres, hi nien diverses varietats d'ocells; és un plaer seure uns minuts sota els grèvols per a escoltar la piuladissa dels ocells mentre se sent la remor suau de l'aigua del Pisuerga, una música privilegiada per a excursionistes sensibles. Per aquests boscos, s'hi passegen diversos mamífers com ara el cérvol, el cabirol, el senglar, l'ós bru i el llop, animals que el viatger pot veure si sap triar el lloc i l'hora i si disposa de temps i de paciència.

El corriol segueix amunt, travessa dos ponts de fusta sobre sengles rierols i surt a un prat al mig del qual una circumfe-

rència de pedres marca el contorn d'una antiga cabana de pastors. És un espai obert des del qual es pot contemplar el cim nevat del Valdecebollas al sud-est i els pics d'Europa, també coberts de neu, al nord-oest. Cent metres més endavant el caminant ja ha arribat a la cova.

La cova de Fuente Cobre s'obre al mig d'un penyal espadat. S'hi pot entrar després d'haver grimpat uns metres per la roca calcària. Forma una galeria alta i ampla, il·luminada per la llum del sol, que va esdevenint baixa, estreta i fosca a mesura que hom s'hi endinsa. Amb una llanterna frontal es pot avançar uns metres més i prou, s'han d'evitar els riscos. L'aigua ha cavat un canal a la pedra del terra de la cova per on baixa amb un cabal abundós, amb una velocitat de vertigen i amb un soroll ensordidor.

Fuente Cobre (1.600 m) es considera popularment com el naixement del Pisuerga. Tanmateix, només n'és el ressorgiment, perquè el veritable origen és més

Panoràmica del massís de Valdecebollas.

Entrada a la cova de Fuente Cobre.

amunt, a mil nou-cents metres, en la gelera de Covarrés, al vessant de la muntanya Valdecebollas (2.139 m). Allà dalt, les aigües recollides per diversos rierols i petites llacunes es filtren per un avenc, es perden en un riu subterrani de dos quilòmetres i tornen a sorgir amb una força salvatge a Fuente Cobre.

El riu Pisuerga travessa la província de nord a sud, sovint marcant el límit entre les províncies de Palència i Burgos. Amb una longitud de 283 quilòmetres, rega, entre d'altres, les ciutats de Torquemada, Venta de Baños i Dueñas (província de Palència) i Valladolid, Simancas i Tor-desillas (província de Valladolid), on desemboca al riu Duero pel marge dret.

La tornada a Santa Maria es pot fer pel mateix camí; ara bé, un cop situats de nou a les restes de la cabana de pastors, es troba un corriol alternatiu que voreja el vessant de la muntanya sense perdre alçada i que permet gaudir de les panoràmiques sobre els pics d'Europa, sobre els cims del sis-

tema de Peña Labra i sobre l'omnipresent Valdecebollas nevat. Cal parar atenció en unes pedres rodones que es troben escampades a la dreta del camí. Són fragments de rodes de molí que, durant segles, foren modelades en aquestes muntanyes pels picapedrers i després desplaçades pel pendent amb la consegüent fractura d'alguna. Les restes que en queden són un recordatori de la feina d'aquells artesans. La blavor de les gencianes embelleix les

Ressorgiment del riu Pisuerga.

Església de San Salvador de Cantamuda.

vores del camí. La senda baixa travessant un bosc de roures, joves, vells, centenaris i potser també mil·lenaris; després, en una bifurcació, s'ajunta amb el camí de la pujada. Més endavant, travessa el pont sobre el Pisuerga i acaba a l'aparcament de Santa Maria de Redondo.

La Pernía

És un municipi que acull dotze pobles de la Montaña Palentina. Són nuclis petits, que conserven interessants mostres d'arquitectura popular. En les últimes dècades, s'han anat despoblant per la crisi de l'agricultura, la ramaderia i la mineria de carbó, que havien estat tradicionalment els recursos econòmics d'aquestes valls. En l'actualitat, però, estan revifant gràcies al turisme de muntanya i sobretot al negoci de la caça major, que hi deixa molts diners.

A la Montaña Palentina hi ha una alta concentració d'art romànic. Monestirs, esglésies i ermites són edificis petits i humils amb un valor artístic inqüestionable, tant per la seva arquitectura com per les pintures murals del seu interior. Entre ells, des-

taca San Salvador de Cantamuda, del segle XII, antic monestir i avui església parroquial, declarat Monument Históricoartístico. És d'una sola nau amb creuer i capçalera amb tres absis semicirculars i espadanya amb quatre campanes. Una llegenda relata els orígens de la seva fundació: el comte propietari del territori, d'edat avançada, estava casat amb una noia jove. El matrimoni no tenia fills, perquè el marit no podia, però ell en culpava la seva dona i va decidir castigar-la per no haver-li donat descendència. Una nit, la va fer muntar sobre una mula, la qual era conduïda per una donzella muda. Comtessa i criada havien de baixar des del castell, alçat al cim de la penya Tremaya, fins a San Salvador; el que pretenia el comte era que la seva esposa s'estimbés muntanya avall. Les dues dones van arribar de bon matí al poble sanes i estàlvies, la qual cosa era un miracle, i la donzella muda va cantar per donar gràcies a Déu, cosa que va ser un segon miracle. El marit, assabentat dels dos miracles, es va penedir, va demanar perdó a la seva dona i, en agraïment al cel, va oferir els diners necessaris per a aixecar el monestir.

EL TREN MINER DE LA VALL DE PEGUERA

Ferran de la Fuente Rigla

Avui m'agradaria fer una mica d'història sobre la vall de Peguera i les seves mines, però sobretot d'una obra d'enginyeria que va fer possible baixar el carbó de Peguera a Cercs, més concretament a l'estació del carrilet de Manresa a Guardiola, per a ser transportat als llocs de consum.

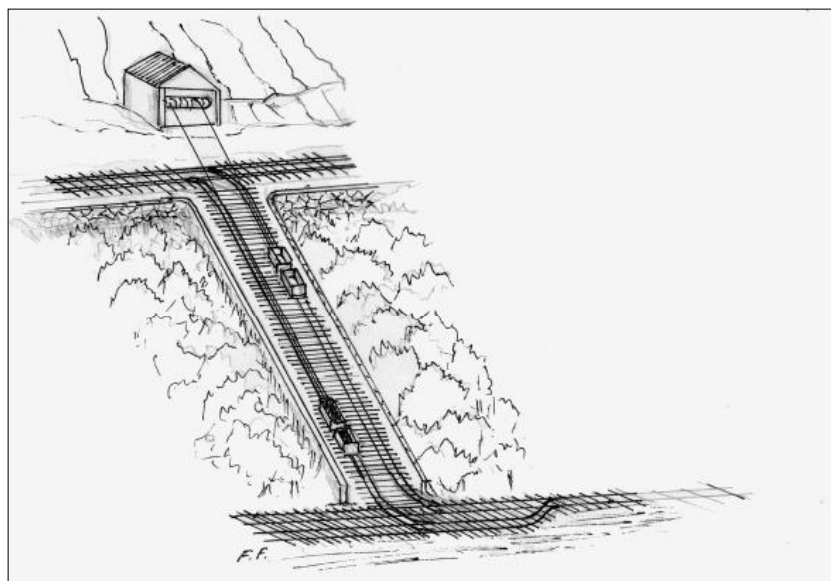
El 1903, amb l'arribada del tren, el carbó de Peguera —fins a aquell moment mínimament explotat— va despertar, de bon principi, l'especulació per part de persones que van obtenir concessions per a revendre-les i aconseguir ràpids beneficis.

La primera companyia que va explotar el carbó de Peguera, d'una manera efectiva, o almenys així va intentar-ho, va ser Castellar y Compañia, S.C. (Mines de Pegue-

ra, S.A.), amb Josep Castellar, Fortià Moreta, Nicolau Moreno, Pere Pujol i Antoni Basté.

Va ser Moreta qui va tenir la idea de construir un ferrocarril miner, les obres del qual van ser iniciades l'any 1906. El trajecte, força complicat per l'orografia de la vall amb grans pendents, va necessitar quatre anys i quatre artificis denominats «planos» que eren això: quatre plans inclinats per a baixar i pujar les vagones sobre el terreny i aconseguir superar desnivells del voltant de 200 metres entre tram i tram de via ferroviària, ja que el desnivell entre les mines i l'estació del carrilet Manresa-Guardiola era d'uns 900 metres i el recorregut del tren miner era de tan sols 9 km.

Com que l'estació del tren era a la vora esquerra del Llobregat i el carbó de Peguera i les mines de la conca de Fígols eren a la dreta, es va haver de construir un pont sobre el Llobregat de 62 metres i de cinc arcades per a fer arribar el carbó a l'estació.

Esquema del funcionament d'un pla.

El ferrocarril Cercs-Peguera, tenia un traçat molt sinuós, però travessava paratges de singular bellesa.

Els plans, que són l'obra que caracteritza aquest ferrocarril, estan numerats de baix a dalt, però no he pogut esbrinar si té res a veure amb el sentit en què es va realitzar la construcció de l'obra.

En el pla número 1 el ferrocarril miner iniciava el seu insòlit trajecte fins a les mines situades prop del poble de Peguera. Aquest pla tenia un recorregut lineal de 400 m i pujava a un desnivell d'uns 170 m per damunt del nivell del pont. Hi havia un replà superior —on ara hi ha Sant Jordi de Cercs— que s'utilitzava com a magatzem de fusta donat el poc espai disponible al costat del riu.

El 1916, ja descapitalitzada l'empresa, i en mans dels següents propietaris de les mines, els germans Arumí, van afegir al complex miner un telefèric des de Moripol (Molí d'en Güell) amb un recorregut fins a les mines de 8 km, per tal d'explotar els boscos de Moripol i comercialitzar la fusta, motiu pel qual hi havia una potent serradora al peu mateix del pla número 1, al costat del riu.

En el replà superior començava el primer tram —diríem convencional— del trenet, tot i que per a pujar el reduït desnivell fins a l'estació inferior del pla número 2 anava tirat per mules, i així tota la pujada exceptuant els plans. Abans havia de passar per dos ponts: un de 86 m, de fusta, per a salvar una zona humida, i un altre d'alçada impressionant, de nou trams, sobre el riu Peguera i del qual queden diverses pilastres, essent una de les obres més atrevides del trajecte. La via segueix una estona pel costat del riu i aviat arriba al peu del pla número 2. Un llarg tram de mur i una esplanada sota el camí a la dreta, poden ser les restes d'aquesta estació inferior. A partir d'aquí, el pla número 2 pujava pel pendent de la muntanya. El camí per on pujaven i baixaven les mules i, avui els excursionistes que volen seguir el recorregut del tren, puja fent ziga-zagues per l'esquerra del pla. Aquest pla tenia 400 m de llarg i salvava un desnivell de 280 m. Superat aquest desnivell, s'arriba al segon tram de via.

És un tram espectacular on es pot apreciar el gran esforç i treball que es va fer per a construir la plataforma necessària per al carilet de via de 60 cm d'amplada. El corriol arriba a un final de via

on es troben un parell de construccions enrunades, les quals podrien ser l'estació superior, una mena de plataforma d'utilitat desconeguda i una paret de roca que fa de topall. Encara que el lloc no té gaire alçada, és un mirador excel·lent sobre tot l'entorn.

Aquest tram de via havia d'arribar més enllà i més amunt del paratge conegut com a les Nou Fonts, lloc on el riu Peguera passa per un congost molt estret.

Anant per la via, s'arriba a una cruïlla i, encara que la via segueix uns 10 minuts més, acaba en una esllavissada difícil de superar. No val la pena intentar trobar l'estació inferior del pla 3, si existeix més enllà de l'esmentada esllavissada, perquè s'hauria de tornar enrere fins a la cruïlla de camins. El que puja per l'esquerra i comença a remun-

tar és el que porta a l'estació superior del pla 3. Els senyals del camí són de color groc. El corriol va remuntant un xic costerut i aviat travessa una gran esllavissada, segurament la mateixa que més avall va destruir part del traçat del ferrocarril.

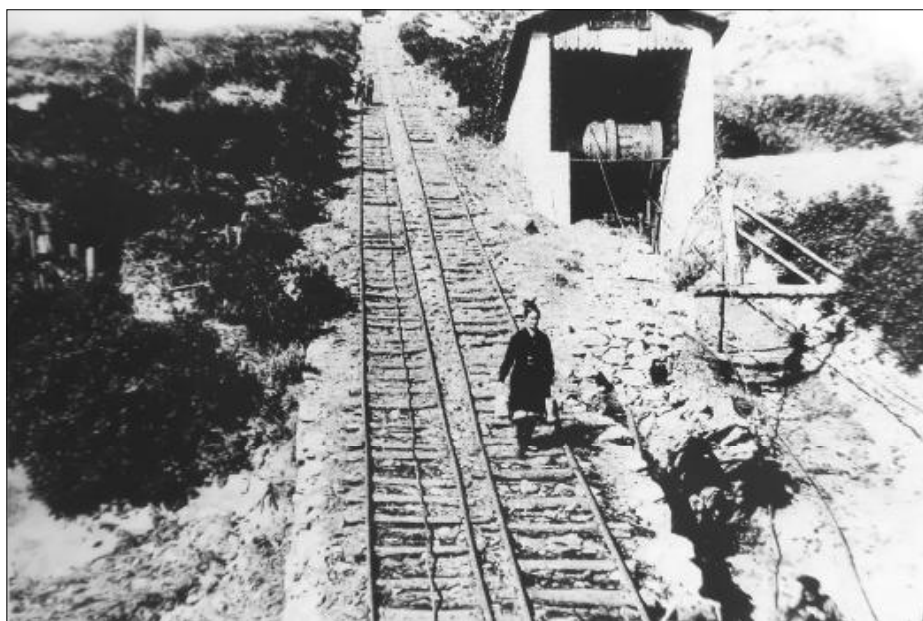
S'arriba a una pista ampla on per l'esquerra ve el GR-107. A la dreta i en 5 minuts més, s'arriba a una altra cruïlla. Cal deixar la pista i pujar pel corriol de l'esquerra. Puja en ziga-zagues, i en alguns dels girs a l'esquerra, introduint-se una mica en el bosc, es pot veure part del traçat del pla 3 i la rasa feta per a aplanar el terra. Per aquest corriol pujaven les cavalleries que duïen les vagonetes vall amunt fins a les mines. Les vagonetes carregades baixaven per gravetat, regulada la velocitat per un conductor que es limitava a actuar sobre un fre de cargol.

Sortida de llevant del túnel dels Graus.

En un camí pla cap a la dreta, es troba la que devia ser l'estació superior del pla número 3. Algunes construccions semblants indiquen el lloc exacte. Aquest pla elevava les vagonetes a un nivell de més de 200 m per damunt de l'estació inferior. Es pot seguir tot el recorregut del tren entre el bosc de la vaga de Noucomes, i és l'únic que té un túnel de 62 m per tal d'evitar un esperó rocallós de la muntanya. Actualment, els enderrocs estan reduint l'alçada de l'entrada de llevant del túnel. Passat aquest, en poc temps, s'arriba a l'estació inferior del pla 4.

Aquest devia ser necessàriament el lloc més mogut i més sorollós de tot el recorregut. Aquí arribaven les vagonetes procedents de les quatre mines situa-

Un dels plans del ferrocarril.

des més amunt i un funicular curt que devia baixar carbó i fusta de les terminals dels telefèrics de la mina de Griell i de Moripol. Hi havia carregadors de carbó i fusta per a baixar-ho tot a Cercs per la via, si bé cal dir que les vagonetes havien de pujar pel pla 4 a l'estació superior. Aquest pla és el que millor pot explicar la funcionalitat dels plans. Pujava les vagonetes buides a un nivell de 200 m per damunt de l'estació inferior, des d'on ja directament, i sense més entrebancs, podien arribar a les bocamines i possiblement a l'interior de les galeries de les mines que ocupaven l'embut de la vall des de poc més avall del poble de Peguera.

Aquest pla 4, del qual vaig poder veure una fotografia de l'època, és molt curiós i demostra com s'extreia el màxim aprofitament d'aquestes superfícies inclinades. Tant a l'estació superior com a la inferior, arribaven dues vies, una de pujada i una de baixada, les quals, en començar a baixar i a pujar, es desdoblaven en dues vies cada una.

Conseqüentment, pujaven i baixaven alhora quatre vagonetes; les que baixaven carregades pujaven les buides mitjançant cables i torns amb frens per a regular la velocitat de l'operació. No tots els plans eren iguals ja que d'aquí en avall es baixaven troncs de pi els quals, per la seva llargada, requerien dues vies i dues vagonetes per tal de baixar els troncs travessats sobre els plans i poder així mantenir l'estabilitat de la càrrega. Aquestes vagonetes anaven sempre en tàndem.

Aquest escrit, que pretenia únicament descriure el funcionament d'aquest extraordinari ferrocarril miner, en algun moment s'ha hagut de transformar en informatiu per a ajudar a aquells que el vulguin recórrer en la seva totalitat.

Des del pla 4, encara falta un bon tros per arribar a Peguera, tros del que poc a poc el temps, la natura i la incúria estan encarregant-se d'esborrar qualsevol record d'aquest interessant lloc miner.

JOSEP MARIA PANAREDA, UN GEÒGRAF DE TOTA LA VIDA

Daniel Cardona Pera

El darrer mes de maig, i formant part del cicle de conferències i excursions que organitza la SEAS sobre «Els paisatges de Catalunya», ens va visitar com a conferenciant en Josep Maria Panareda, geògraf, ara jubilat, de la UB, tractant el tema «Els relleus granítics i esquistosos de les serralades costaneres».

En Josep Maria és un vell conegut de nosaltres que va «debutar» fa 34 anys en el cicle sobre «Els Prepirineus» (1984-1985) i més endavant (1997-1998) va coordinar, conjuntament amb el Josep Nuet, un cicle sobre «Curs de Cartografia». La nostra entrevista no serà sobre la xerrada relacionada amb les particularitats dels esmentats relleus de les muntanyes del nostre Prelitoral, sinó sobre un tema que va aprofundir en la seva conferència relacionat amb l'observació del paisatge.

— *Què és observar un paisatge?*

— El diccionari ens diu que observar és «mirar amb una atenció continuada». Però observar un paisatge és quelcom més que mirar-lo una bona estona. És descobrir-lo tal com és i segons les nostres capacitats i sentiments. És entendre'l i sentir-lo a partir de com és i com som.

— *I el paisatge què és?*

— Aquesta és la clau. El paisatge és una realitat tal com la veiem i la sentim en un moment donat. Segons els nostres coneixements, les nostres vivències, el nostre estat d'ànim, les nostres necessitats i el nostre entorn, entre altres consideracions, observem un paisatge concret d'una o altra manera. Ho podem constatar en qualsevol moment. Per exemple, si ens parem en alguna carena de Collserola i ens fixem en què i en com observem, comprovarem que cadascú percep realitats diferents i té sensacions dissemblants davant d'un mateix paisatge. Només cal fixar-se en com es fan les fotografies: uns retraten panoràmiques, altres una flor o un insecte, altres una pedra o una fulla que hi ha pel terra, i algú encara trobarà més interessant un xaragall o un arbre tombat. Molts, només faran fotografies de la gent del grup, aprofitant els colors i les textures

*Josep Maria Panareda a La Calma.
Foto de Jordi Gironès.*

de l'entorn; en aquest cas, el paisatge només és un marc agradable, bonic o que ens situa on som. Ah! I sempre hi haurà qui es fixarà en l'aire fresquet i gratificant; la resta és l'embolcall de la caixa per on l'aire circula.

— *Ens podem fer unes preguntes abans d'aquesta observació?*

— I tant! Ho recomano. Hi ha tres principis bàsics en l'observació. Hom es fixa en allò que coneix, en allò que espera i en allò que es presenta com a sorprenent. Com més sapiguem, més coses i fenòmens observarem, i com més busquem i esperem, perquè ens ho hem preparat abans, també. Però les preguntes a fer-nos depenen de cada persona. Observar un paisatge no vol pas dir necessàriament estudiar-lo i descriure'l en tots els aspectes, és sobretot descobrir-lo segons els nostres coneixements, desitjos i sensacions.

— *Recordo, quan em vaig fer soci del CEC, que els dijous hi havia una sessió d'endevinar un lloc de Catalunya (ermita, poble, casa de pagès...) a partir d'una diapositiva i que els socis més veterans intentaven endevinar. En la solució de la resposta l'endevinador ajuntava: història, geografia, botànica, geologia... El paisatge és una fusió de totes aquestes variants?*

— És una manera d'entrar-hi. El paisatge és teòricament el tot plegat del que hi ha davant nostre. És un exercici de relacionar els diferents elements del paisatge que està molt bé. Però a la pràctica compten molt les actituds i els coneixements personals. Una mateixa pregunta davant d'un paisatge és resposta de manera diferent. No es tracta només de memoritzar com és un paisatge, sinó d'incor-

porar-lo en la nostra estructura mental als nostres coneixements anteriors. Per entendre un paisatge una mica bé, cal temps, observar-lo des de perspectives i moments diferents, i expressar-lo d'alguna manera.

— *Com prepararies una excursió per entendre el paisatge? Podríem tenir un catàleg de quines preguntes ens hauríem de fer?*

— Si volem que els participants d'una excursió entenguin un paisatge, cal preparar-la amb una xerrada prèvia, amb una lectura clara o simplement amb unes breus explicacions davant d'un paisatge concret durant l'excursió. Les explicacions han de ser senzilles, breus i relacionant els elements claus del paisatge, no tots.

Si es té pressa i només portem al cap arribar a un punt allunyat, poc es podrà observar. En tot cas, unes explicacions breus prèvies poden ajudar molt a entendre els trets més significatius d'un paisatge, que ja seria molt. No soc gaire partidari de seguir unes preguntes pautades.

— *Creuries interessant per a augmentar l'hàbit de l'observació, que un butlletí com la SEAS publicqués de quan en quan, un dibuix d'un lloc del nostre país donant tot tipus d'explicació: p.e. la vegetació és de pins, les pedres de l'ermita són de color vermell, etc.?*

— Estaria bé, però hauria de ser a partir d'explicacions senzilles i molt clares, i fixar-se en uns pocs aspectes. Altrament ho veuríem tot, és a dir, res. Els dibuixos ajuden molt, ja que el dibuixant ja ha generalitzat i seleccionat els aspectes que creu més interessants.

CALENDARI DE LES MATINALS 2018-2019

- 07-10-2018 Cova de l'Arcada (Montserrat)
04-11-2018 Cova del Toll (Moianès)
25-11-2018 Collsabadell i Sant Andreu del Far (Corredor)
20-01-2019 Puig Madrona i entorns (Collserola)
17-02-2019 Castell d'Eramprunyà (Garraf)
17-03-2019 Serra de Sovalls (Alt Penedès)
14-04-2019 Vall de Mur (Sant Llorenç del Munt)
19-05-2019 Turó del Samon (Montseny)
09-06-2019 Cloenda al molí de Casancots (Berguedà)

Balmes de Sant Martí Sarroca. Foto d'Albert Cortès.

MUNTANYA: ESPORT I AVENTURA

Conferències i excursions 2018-2019

Setembre 2018	30	Excursió: Núria i vall de Ribes (Ripollès)
Octubre	19	«L'excursionisme: descobriment dels Pirineus, entre la Renaixença i el Modernisme» per Teresa M. Sala
	21	Excursió: Serra de Curull (Osona)
Novembre	09	«Raquetes amb olor de neu» per Sílvia Leal
	11	Excursió: La Quar (Berguedà)
Desembre	14	«Himalaiski: el principi d'una aventura» per Guillem Casanova
	16	Excursió: pendent de decidir
Gener 2019	11	«Amb F d'alpinisme» per Jordi Toses
	13	Excursió: Sant Llorenç de la Muga (Alt Empordà)
Febrer	08	«Activitats d'orientació a la muntanya» per Mònica Samaranch
	10	Excursió: Serra de Llaberia (Baix Camp)
Març	08	«Córrer a la muntanya: sensacions diferents» per Júlia Font
	10	Excursió: Fontcalda i serra de Pàndols (Terra Alta)
Abril	05	«Alaska: terra de gegants. Travessa en caiac de mar» per Roger Rovira
	07	Excursió: Congost de Mont-rebei. Opció en caiac (Noguera)
Maig	3 al 5	Excursió: Menorca (Illes Balears)
	31	«Escalada: l'aventura penja d'un fil» per Ruth Fornos i Adri Martínez
Juny	02	Excursió: Roc de Madres (Capcir)
	16	Excursió: cloenda pendent de decidir

Les conferències dels cicles temàtics tenen lloc els divendres a les 8 del vespre

ACORDS DE LA JUNTA

Reunió del 9 de juliol de 2018

- Altes: cap
- Baixes: Xavier Vall (1172) i Vicenç Rodríguez (400)
- Es decideix revisar els preus de l'auto-car, essent recomanable augmentar-los una mica per millorar el balanç final.
- Des de la SEAS contribuïrem a la recollida de firmes que està fent la Federació per a impulsar la ILP que es vol presentar al Parlament sobre la nova llei de l'esport. Ens adreçarem als socis aprofitant el sopar de motxilla i les diverses excursions que es facin.
- Es revisen les activitats i dates del calendari per a la temporada 2018-2019, publicant-lo al nostre web.
- Durant la reunió s'ha parlat de la darrera sortida de Lluna Plena al santuari de Queralt, la qual va anar molt bé i en la que hi va haver 51 participants. Tot seguit es

va parlar també de la de Veterans al Tossal dels Tres Reis del massís del Port, que també va anar bé tot i una menor participació que va ser de 32 assistents.

— Seguint amb les iniciatives que s'estan duent a terme a l'Ateneu, des de la SEAS procedim a protegir les dades de caire personal dels nostres socis, a les quals només hi tindran accés els càrrecs de Junta que hagin d'operar-hi.

— Es veu la conveniència de canviar les dates mensuals del proper cicle d'audiovisuals al darrer dijous de cada mes, en lloc del primer en què s'havia fet fins ara.

— Enguany es commemorarà el 50è aniversari de la Flama de la Llengua Catalana i la nostra Secció aportarà la informació de la qual disposa per fer possible una publicació que s'està endegant. La SEAS va ser l'encarregada de dur el primer relleu de la torxa de la Flama a la vila de Prada, tal com vam detallar en el nostre butlletí número 281 de març-abril de 2009.

ACLARIMENT

En el darrer butlletí núm. 337 corresponent a juliol/agost hi ha un error en el peu de foto dels guanyadors de la prova de 8km masculí i de la de 21km femení.

*Cursa de 8km, categoria masculina:
1er Josep Díaz Carretero, 2on Diego Visiedo Yáñez i 3er Marc Pérez.*

*Cursa de 21km, categoria femenina:
1era Elisabet Pascual Granados, 2ona Marta Román Expósito i 3era Laura Sánchez Palau.*

BUTLLETÍ DE LA SEAS. ANY 85. No. 338

Taula de redacció — Leonci Canals, Ferran de la Fuente, Maria Garcia, Jordi Gironès, Ramon Prat i Agustí Revilla.

Autoedició — Jordi Gironès i Leonci Canals

Tramesa — Elisabeth Bart

Disseny — Toni Royo

Correcció de textos — Servei Local de Català de Sant Just Desvern

Impressió — NB Comunicacions

ÍNDEX

- Portada** — Cueva de Fuente Cobre
02 — Calendari
03 — Cueva de Fuente Cobre, el naixement del riu Pisuerga, per Agustí Revilla
07 — El tren miner de la vall de Peguera, per Ferran de la Fuente
11 — Josep Maria Panareda, un geògraf de tota la vida, per Daniel Cardona
13 — Calendari de les Matinals
14 — Calendari del cicle "Muntanya: esport i aventura"
15 — Informació de la SEAS

Sortida de veterans als Ports, tossal dels Tres Reis. Foto de Leonci Canals.

SEAS, entitat esportiva núm. A01824